

Obraćanje ispred Centra za dijalog – Vesatijja na promociji monografije „Srebrenica – Potočari 1995–2025: Srebrenička dova“

Esselamu alejkum i dobro nam došli,

Na samom početku, s osobitim poštovanjem i najdubljim pijetetom, želim poselamiti Majke Srebrenice i predstavnike udruženja žrtava rata, predvođene predsjednicom Munirom Subašić – simbolom majčinske hrabrosti, ustrajnosti i dostojanstva. Vi ste, drage majke, stub našeg pamćenja i najdublja savjest našeg naroda. Vaša večerašnja prisutnost za nas je privilegija.

Želimo naglasiti da je i datum ove promocije pažljivo usklađen upravo s vašim obavezama i učešćem u obilježavanju 30. godišnjice genocida u Srebrenici. Znamo da putujete u New York – i dok mi večeras ovdje govorimo o Srebreničkoj dovi, vi ćete tamo govoriti o Srebreničkom cvijetu.

To je snaga vaše misije: dova i cvijet, pamćenje i dostojanstvo, ovdje i tamo. Zato večeras skrušeno molimo Allaha da vam podari dobro zdravlje, dug život, i da nas još dugo, kao i do sada, hrabrite svojim majčinskim savjetima, mudrošću i smjernicama. Vi ste svjetionik koji ne prestaje svijetliti – pokazujete pravac kada je tama najgušća

Selamim i izražavam srdačnu dobrodošlicu svim članovima porodica šehida i žrtava genocida – vi ste večeras naši posebni gosti. Ova promocija nije potpuna bez vas, jer je ova knjiga, u svojoj srži, napisana i zbog vas i za vas.

Večeras ne govorimo o običnoj knjizi. Govorimo o Srebreničkoj dovi – onoj koja se godinama učila nad tabutima, izgovarana iz duše naroda, pod vedrim nebom Potočara, gdje tišina govori više od riječi. Monografija koju predstavljamo večeras nosi upravo tu tišinu, tu molitvu i to pamćenje – sačuvano u riječi, slici i obliku.

U ime Centra za dijalog – Vesatijja, izdavača ovog djela, želim iskazati našu poniznu zahvalnost Uzvišenom Allahu što smo doživjeli trenutak da ovu knjigu možemo predstaviti. Hvala vam što ste večeras s nama – vi koji znate šta znači dova kada je svijet zanijemio, i pamćenje kada ga drugi žele izbrisati.

Monografija *Srebrenička dova* je mnogo više od publikacije. Ona je dova pretočena u knjigu. To je kolektivna dženaza pretočena u formu, u kojoj se svaka riječ, svaka fotografija i svaka molitva pretače u svjedočanstvo – da nismo zaboravili, da nećemo zaboraviti, i da ćemo pamtiti dostojanstveno.

Zahvalnost ovom prilikom izražavam uvaženom reisul-ulemi Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, dr. Huseinu ef. Kavazoviću. Njegovo razumijevanje duhovne i kulturne važnosti ovakvih projekata omogućilo je Vesatiji da raste i da nosi misiju koja je mnogo šira od izdavaštva. U vremenu brzih rješenja i kratkoročnih vizija, njegov kontinuitet podrške i razumijevanja omogućio je da Vesatija raste, sazrijeva i postane mjesto ozbiljnog dijaloga, duhovne uravnoteženosti i pouzdanog mišljenja.

Zahvalni smo i na njegovom večerašnjem prisustvu i planiranom obraćanju, koje doživljavamo kao znak zajedničkog pamćenja i odgovornosti. Učenjem Srebreničke dove i predvođenjem kolektivne dženaze u Potočarima od 2012. do danas, reisul-ulema Kavazović nas snaži i dostojanstveno vodi – tiho, postojano i čestito, onako kako ovo sjećanje to i zaslužuje.

Isto tako, s poštovanjem i zahvalnošću spominjem i našeg prethodnog reisul-ulemu, dr. Mustafu ef. Cerića, čije su dove, iz godine u godinu, od 1998. do 2012, oblikovale duh Potočara. On nije samo učio dove – on ih je usadio u kolektivno pamćenje. Njegove riječi nisu bile tek liturgija. One su bile sabur, molba, poruka i zakletva – pred Bogom, pred narodom i pred historijom. Dova iz Potočara, u njegovom glasu, postala je duhovna osovina sjećanja. Zato i ova monografija nosi i njegov pečat – kroz svaku stranicu, kroz svaku riječ.

Danas, trideset godina nakon genocida, Srebrenička dova više nije samo obred. Ona je simbol – drugo krilo istine uz bijeli cvijet. Cvijet govori o žrtvi, dova govori o nadi. Jedno je podsjetnik na nepravdu, drugo je odgovor duše koja se nije predala.

U toj simbolici prepoznamo i zadaću Centra za dijalog – Vesatija. Osnovan 2012. godine, Vesatija nije nastala da govori umjesto drugih, nego da otvori prostor da se čuje ono što je tiho, ali važno. Njeno ime dolazi iz srži islamskog pojma *ummeten vesatan* – ummeta koji je umjeren, uravnotežen, ali i postavljen kao središnji među zajednicama: da povezuje, posreduje i svjedoči istinu pred drugim narodima. To nije puka retorička pozicija – to je duhovna i intelektualna obaveza.

Vesatija je rođena u vremenu kada su riječi gubile težinu, a buka nadglasavala razum. I baš tada, Islamska zajednica je odlučila da pokrene Centar koji će objediniti vjeru, znanje, dijalog, odgovornost i patriotizam – ne kao parole, nego kao misiju.

Na tom putu, izdavaštvo Vesatije nije bilo samo objavljivanje knjiga – bilo je to tkanje duhovnog i kulturnog identiteta. Od časopisa *Svjetionik*, koji je postavio temelje glasa razuma – istovremeno na jeziku Bosne i na jeziku svijeta – do

večerašnje monografije, Vesatijja je posvjedočila da ne govori samo svom narodu, već i čovječanstvu. Na tom putu izrasla je u prepoznatljiv intelektualni i duhovni orijentir unutar Islamske zajednice..

Knjige koje smo objavili nisu tražile samo da budu pročitane – one su tražile da budu promišljene, da potaknu na dijalog, da vrate dostojanstvo riječi. A večerašnje djelo – Srebrenička dova – jeste najsnažniji izraz te odgovornosti.

Zahvalnost dugujemo uredniku monografije, akademiku Mehmedu Akšamiji, čiji umjetnički pečat nije samo estetski – on je suštinski. On je učinio da ova knjiga ima oblik koji pristaje njenoj unutarnjoj dubini. Nije pretjerano reći da je akademik Akšamija jedini među Bošnjacima koji je svoj životni opus temeljito i ozbiljno posvetio islamskoj umjetnosti, što ostaje trajan dar Islamskoj zajednici, ali i bosanskom kulturnom prostoru uopće.

Hvala i priređivaču, dr. Ekremu Tucakoviću, koji je znalački i predano sabrao ono što će ostati dokument i svjedočanstvo.

Ali večeras, važnije od svega, želimo posvjedočiti – da dova nije zaboravljena. Da traje i nadahnjuje. Da uči buduće naraštaje kako se pamti dostojanstveno, kako se oprašta bez zaborava, i kako se ne odustaje od istine.

I kao što je prvi ajet bio: “Čitaj!”, neka i naša poruka i zavjet bude: misli, piši, objavljuj – na putu dobra, istine, pravde, mira i pomirenja u domovini i svijetu.

Srebrenička dova nije samo čin vjere. Ona je moralna arhitektura pamćenja.

I u tom duhovnom prostoru, Centar za dijalog – Vesatijja prepoznaje svoju misiju: da bude čuvar tog prostora, da osluškuje ono što je prešućeno, i da pamti ono što ne smije biti izgubljeno.

Večeras smo svi mi dio te dove. Ovo je potvrda da narod koji dovi – još vjeruje. A narod koji vjeruje – još postoji.

Hvala vam što ste dio te vjere, tog pamćenja i te nade.

Živi i zdravi bili.